

Fiskalizacija prometa naplaćena gotovinom u ugostiteljstvu

Petričević, Matea

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:629057>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-02**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

ZAVRŠNI RAD

**Fiskalizacija prometa naplaćena gotovinom u
ugostiteljstvu**

Mentor:
Doc.dr.sc. Paško Burnać

Studentica:
Matea Petričević, 5191114

Split, veljača 2020

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
1.1. DEFINIRANJE PREDMETA ISTRAŽIVANJA.....	3
1.2. CILJ ISTRAŽIVANJA.....	3
1.3. METODOLPGIJA ISTRAŽIVANJA.....	3
1.4. STRUKTURA RADA.....	4
2. POREZNI NADZOR.....	5
2.1. POREZNI NADZOR.....	5
2.2. STRATEŠKI CILJEVI POREZNOG NADZORA NA RAZINI DRŽAVE.....	5
2.3. SUDIONICI U POSTUPKU POREZNOG NADZORA.....	6
2.4. NAČELA POREZNOG NADZORA.....	7
2.5. PREDMET POREZNOG NADZORA.....	7
2.6. RAZDOBLJE POREZNOG NADZORA.....	8
2.7. TIJEK POREZNOG NADZORA.....	8
2.8. OBAVIJEST O POREZNOG NADZORU.....	9
2.8.1. <i>Obveze poreznih obveznika.....</i>	<i>9</i>
2.9. POSTUPAK POREZNOG NADZORA.....	10
2.10. ZAKLJUČNI RAZGOVOR.....	11
2.10.1. <i>Zapisnik.....</i>	<i>11</i>
3. FISKALIZACIJA PROMETA U GOTOVINI.....	12
3.1. UTAJA POREZA.....	13
3.2. FAZE FISKALIZACIJE.....	14
3.3. POSTUPAK FISKALIZACIJE IZDAVANJA RAČUNA.....	15
3.4. OBVEZNICI FISKALIZACIJE I NJIHOVE OBVEZE.....	16
3.4.1. <i>Fizičke osobe.....</i>	<i>17</i>
3.4.2. <i>Pravne osobe.....</i>	<i>18</i>
3.4.3. <i>Obveza građana i potrošača.....</i>	<i>20</i>
3.4.4. <i>Interni akti.....</i>	<i>21</i>
3.5. IZMJENE FISKALIZACIJE U PROMETU GOTOVINOM OD 1.SRPNJA 2017.GODINE.....	22
3.6. POSTUPAK FISKALIZACIJE U UGOSTITELJSKOJ DJELATNOSTI.....	22
3.7. STATISTIČKI PODACI TURISTIČKO UGOSTITELJSKE DJELATNOSTI.....	23
3.8. FISKALIZACIJA U UGOSTITELJSTVU.....	25
3.8.1. <i>Porasti iznosa fiskaliziranih računa u segmentu smještaja i segmentu usluživanja.....</i>	<i>25</i>
3.9. FISKALIZIRANI RAČUNI.....	26
3.10. IZLAZNI RAČUN ZA TURISTIČKE AGENCIJE.....	28
3.11. MIŠLJENJE GRAĐANA O FISKALIZACIJI.....	29
4. ZAKLJUČAK.....	31
5. SAŽETAK.....	32
6. SUMMARY.....	33
7. LITERATURA.....	34
8. PROPISI.....	35

POPIS SLIKA

SLIKA 1. PRIMJERI RAČUNA.	12
SLIKA 2. OBVEZNICI FISKALIZACIJE U 2013. GODINI KOJI PROMET OSTVARUJU U GOTOVINI.....	19
SLIKA 3. DOLASCI I NOĆENJA U 2017.....	23
SLIKA 4. DOLASCI I NOĆENJA U 2017.....	24
SLIKA 5. FISKALIZACIJA.....	26
SLIKA 6. RAČUN IZ DUBROVAČKOG KAFIĆA	27
SLIKA 7. RAČUN U SUSTAVU FISKALIZACIJE	28
SLIKA 8. IZLAZNI RAČUN TURISTIČKE AGENCIJE	28
SLIKA 9. UVOĐENJE FISKALIZACIJE	29
SLIKA 10. FISKALNI RAČUNI	30

1. UVOD

1.1. Definiranje predmeta istraživanja

U ovom radu istraživat će se provođenje postupka Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (dalje: Zakon), gdje su obveznici fiskalizacije dužni provoditi postupak fiskalizacije u prometu gotovinom. Također su dužni prije početka izdavanja računa za promet u gotovini izvršiti sve radnje propisane ovim Zakonom.

1.2. Cilj istraživanja

Jedan od ciljeva je ukazati na važnost provedbe postupka Zakona. Nadalje, radom će se prikazati plaćanje između obveznika fiskalizacije gotovim novcem te nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

1.3. Metodologija istraživanja

U radu su korištene dvije vrste istraživanja kvalitativno i kvantitativno. Kvalitativne metode istraživačkog rada koje će se u ovom radu koristiti su:

- Metoda komparacije koja se sastoji od postupka uočavanja i uspoređivanja sličnosti dvaju ili više događaja.
- Induktivna metoda je sistematska i dosljedna primjena induktivnog načina zaključivanja u kojem se na temelju pojedinačnih ili posebnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu.
- Metoda analize i sinteze pri čemu se analiza odnosi na raščlanjivanje složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente dok se sinteza odnosi na spajanje, sastavljanje jednostavnih pojmova, sudova i zaključaka u složene i složenih u još složenije, povezujući izdvojene elemente.
- Metoda deskripcije čiji se postupak temelji na opisivanju činjenica i empirijskom potvrđivanju veza i odnosa među činjenicama.

Kvantitativne metode korištene u istraživačkom dijelu rada su:

- Primarna analiza temeljem podataka dobivenih iz ankete
- Sekundarna analiza temeljem statističkih podataka Porezne uprave.

Metode koje će se također koristiti za izradu rada uključuju pregled literature, internetskih te internih izvora, kao razgovor i uvid u dokumentaciju s relevantnim osobama. Za analizu dokumentacije korištena je analiza podataka koji su utemeljeni prema Zakonu. Sve metode prikupljanja podataka primjerene su za ovo istraživanje, jer rezultati korištenja istih daju uvid o fiskalizaciji prometa naplaćena gotovinom.

1.4. Struktura rada

Sastoji se od četiri dijela. Prvi dio rada je uvodnog karaktera u kojem se definira predmet istraživanja, te ciljevi i metodologija rada. U drugom dijelu se definira pojam fikalizacije i obveznici fiskalizacije. Treći dio rada detaljno opisuje provedbu Zakona i izmjene koje stupaju na snagu početkom 2017. godine te četvrti dio predstavlja zaključak, sažetak te korištena literatura.

2. POREZNI NADZOR

2.1. Porezni nadzor

Riječ nadzor obuhvaća analizu i kvalitetu donesenih odluka u odnosu na ekonomske i druge norme. Jedna od najvažnijih funkcija je porezni nadzor. Obvezu poreznog nadzora u RH ima porezna uprava. Porezni nadzor je dio porezno-pravnog odnosa gdje porezno tijelo provodi provjeru činjenica bitnih za oporezivanje poreznog obveznika. Obilježavaju ga dva važna elementa i to:

1. Provode ga samo ovlašteni službenici Porezne uprave
2. Postupak poreznog nadzora određen je posebnim propisima

Porezni nadzor organiziran je na nivou Središnjeg ureda i u područnim uredima.¹ Može se obavljati kod svih poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu dokazima bitnim za oporezivanje.

2.2. Strateški ciljevi poreznog nadzora na razini države

Strateški ciljevi se odnose na provođenje poreznog nadzora. Pet je ciljeva poreznog nadzora:²

1. ujednačavanje postupanja na razini Porezne uprave
2. uvođenje i primjena računalnih alata za analizu rizika i objektivan odabir poreznih obveznika za nadzor
3. povećanje učinkovitosti usmjeravanjem nadzora na porezne obveznike koji su najrizičniji
4. uvođenje i primjena računalnih alata za elektronički nadzor
5. praćenje rezultata poreznog nadzora prema svim značajnim pokazateljima

¹ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

² https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

2.3. Sudionici u postupku poreznog nadzora

Sudionici poreznog nadzora su **Porezna uprava** i **porezni obveznici** čija se prava i obveze rješavaju u poreznom nadzoru. Porezni nadzor obavljaju porezni revizori, porezni inspektori i drugi državni službenici ovlašteni za njegovu provedbu.

Porezna uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija čija je temeljna zadaća primjena poreznih propisa i propisa o prikupljanju doprinosa. Djeluje pod nazivom: Ministarstvo financija, Porezna uprava. Može obavljati poslove evidentiranja, utvrđivanja, nadzora, naplate i ovrhe prihoda jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i drugih javnih davanja.³

Porezni obveznik je svaka fizička ili pravna osoba koja je na temelju zakona dužna platiti porez te samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost. Međutim, utvrđivanje osobe poreznog obveznika je u teoriji i praksi značajan problem. Temeljno pitanje je je li za poreznog obveznika odabrati pojedinca ili obitelj.⁴ Za pojedinca je njegova ekonomska snaga njegov dohodak i imovina, a za obitelj je ekonomska snaga izražena kao zbroj individualnih ekonomskih snaga članova obitelji neovisno o izvoru oporezivanja i osobnom sudjelovanju članova obitelji u njegovom stvaranju. Razvila su se četiri modela oporezivanja obitelji:⁵

1. **Pojedinačno (odvojeno) oporezivanje** - Porez se razrezuje na dohodak svakog pojedinca koji stvarno ostvaruje taj dohodak.
2. **Zajedničko oporezivanje** - Porez se razrezuje na obiteljski dohodak koji predstavlja ukupnu sumu svih pojedinačnih dohodaka članova obitelji.
3. **Zajedničko oporezivanje primjenom splitting metode** - Porez se razrezuje na dva odvojena, ali nominalno jednaka dijela ukupnog dohotka.
4. **Zajedničko oporezivanje primjenom pune splitting metode** - Porez se razrezuje ma onoliko jednakih nominalnih dijelova ukupnog dohotka koliko ima članova obitelji.

Porezni obveznik s prosječnim primanjima pola godine radi za državu, a pola za sebe i svoju obitelj.

³ <http://www.mfin.hr/hr/porezna-uprava>

⁴ https://hr.wikipedia.org/wiki/Porezni_obveznik

⁵ https://hr.wikipedia.org/wiki/Porezni_obveznik

U procesu poreznog nadzora obveznika mogu zastupati:⁶

- **Punomoćnik** – osoba koja zastupa poreznog obveznika u okviru dobivene pisane punomoći i u njegovo ime može poduzimati radnje u poreznom nadzoru.
- **Porezni savjetnik** – osoba koja obavlja poslove stručnog savjetovanja poreznog obveznika. On ne mora imati punomoć osim u slučaju kada zastupa poreznog obveznika.
- **Zakonski zastupnik** – osoba koja je prema zakonu ovlaštena za zastupanje.
- **Zastupnik po službenoj dužnosti** može biti Porezni savjetnik, odvjetnik ili druga osoba koja ima potrebno stručno znanje za obavljanje zastupanja, a obično istu odabere porezna uprava u zakonom propisanim slučajevima.

2.4. Načela poreznog nadzora

Porezni nadzor temelji se osnovnim načelima i to:⁷

- zakonitosti (obvezna primjena zakonskih i drugih propisa),
- materijalne istine (potpuno i točno utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje)
- učinkovitosti i ekonomičnosti (cilj je u što kraćem vremenu i sa što manje troškova obaviti porezni nadzor) i dr.

Porezni nadzor može trajati od nekoliko dana pa do više mjeseci ovisno o veličini poreznog obveznika, vrsti i broju poreza koji se nadziru, razdoblju oporezivanja i sl.

2.5. Predmet poreznog nadzora

Predmet može biti provjera jedne ili više vrsta poreza u jednom ili više razdoblja oporezivanja, provjera činjenica koje nisu u vezi s djelatnošću kod poduzetnika fizičkih osoba te provjera odnosa između vlasnika društva i društva kod trgovačkih društava.

⁶ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

⁷ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

2.6. Razdoblje poreznog nadzora

Porezni nadzor se može obavljati za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje porezne obveze. Porezni nadzor se ne može obavljati za razdoblja koja su bila obuhvaćena nadzorom nekog poreznog tijela. Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze nastupa za 3 godine računajući od dana kada je počela teći. Počinje teći nakon isteka godine u kojoj je trebalo utvrditi porezne obveze. Zastara prava na utvrđivanje doprinosa nastupa za 5 godina računajući od dana kada je počela teći, a apsolutna zastara nastupa za deset godina računajući od kada je prvi put počela teći. Tijek zastare se prekida Svakom radnjom poduzetom u cilju utvrđivanja porezne obveze koja je dostavljena na znanje poreznom obvezniku.⁸ Nakon prekida rok zastare počinje opet teći.

2.7. Tijek poreznog nadzora

Odabir poreznih obveznika se obavlja na temelju procjene rizika koja je podloga za godišnje planiranje te prema zahtjevima po kojima je Porezna uprava dužna postupiti. Izrada planova se koordinira iz središnjeg ureda Porezne uprave, a kriteriji za odabir obveznika za porezni nadzor se iz godine u godinu mijenja ovisno o tržišnim prilikama.

⁸ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

2.8. Obavijest o poreznom nadzoru

Porezni nadzor započinje slanjem obavijesti koja mora biti dostavljena najkasnije 8 dana prije početka poreznog nadzora osim, ako bi se time ugrozila svrha poreznog nadzora tada se obavijest predaje poreznom obvezniku na početku nadzora. Obavijest se šalje pisanim putem i sadrži:⁹

- naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta
- naziv poreznog obveznika kome se upućuje
- radnje koje će se provesti u poreznom nadzoru
- razdoblje koje je predmet poreznog nadzora
- datum početka poreznog nadzora
- obvezu sudjelovanja poreznog obveznika u postupku i pravne posljedice zbog ometanja ili odbijanja poreznog nadzora,
- potpis ovlaštene osobe

2.8.1. Obveze poreznih obveznika

- 1) Obveznik je dužan omogućiti nadzor i osigurati uvjete za obavljanje nadzora
- 2) Dužni su izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima
- 3) Dužni su postupati prema propisima i u slučaju kad su te knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima
- 4) Obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način

⁹ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

2.9. Postupak poreznog nadzora

Porezni nadzor je porezno-pravni odnos gdje Porezna uprava provodi postupak provjere koje su bitne za oporezivanje. U poreznom nadzoru sudjeluju porezna uprava i obveznici fiskalizacije. Porezni obveznici nisu, ako iznajmljuju sobe putnicima i turistima.

Obveznici fiskalizacije su obveznici ako obavljaju samostalnu djelatnost, a to su:

- Taxisti
- Frizeri i kozmetičari
- Veterinari
- Cvjećari
- Prodavači
- Pekari
- Mehaničari
- Auto-prijevoznici
- Ugostitelji
- Domaće radinosti itd.

2.10. Zaključni razgovor

Prije završetka poreznog nadzora i sastavljanja zapisnika obavlja se zaključni razgovor s poreznim obveznikom o pravnim ocjenama i zaključci te se o tome sastavljaju zabilješke. Mjesto i vrijeme održavanja razgovora dogovara se usmeno. Usmeni se zaključak može donijeti samo ako je ugrožena naplata poreza, a mora se izdati pismeno i to najkasnije u roku od 3 dana do dana njegova donošenja. Zaključni se razgovor ne obavlja ako se ne utvrde nepravilnosti i ako porezni obveznik izbjegava razgovor.

2.10.1. Zapisnik

U poreznom nadzoru se sastavlja zapisnik. Zapisnik je porezni akt u kojem se navode svi dokazi i činjenice. On mora sadržavati:

- naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta
- naziv poreznog obveznika
- mjesto provođenja i vrijeme trajanja nadzora
- imena ovlaštenih osoba koje provode nadzor
- vrste poreza
- opis dokaza po kojima su utvrđene nepravilnosti

Zapisnik se ne može mijenjati niti dopunjavati, a ispravke moraju biti čitljive. Ako ima više listova svaka stranica mora biti označena rednim brojem i potpisana od strane obveznika i osoba koje obavljaju nadzor.

Porezni obveznik može podnijeti prigovor na zapisnik u roku od 5 dana s tim da ne smije biti duži od 20 dana. Ako su u prigovoru izneseni novi dokazi porezno tijelo će tada sastaviti dopunski zapisnik na kojeg se ne može podnijeti prigovor.

3. FISKALIZACIJA PROMETA U GOTOVINI

Fiskalizacija podrazumijeva skup mjera koju provode obveznici fiskalizacije kako bi se omogućio nadzor nad ostvarenim prometom u gotovini. Njen glavni cilj je nadzor prometa u gotovini. Osmišljena je u Italiji gdje je počela njena primjena. Osim Italije sustav fiskalizacije primjenjuju Švedska, Malta, Bugarska, Srbija, Crna Gora, Makedonija, BiH, te Republika Hrvatska. Fiskalizacija se uvodi radi toga što se puno gotovine odljevalo. Statistika kaže da se sada manje odljeva.

Inspeksijski nadzor usred turističke sezone pokazao je šokantne podatke jer je na samo trećinu izdanih računa plaćen porez. Iako je zarada veća nego prošle godine, ugostitelji su pronašli novi način kako izbjeći državne namete. Umjesto računa – ponuda. S naznakom „Ovo nije fiskalizirani račun.“ Ako se plaća karticom dobije se pravi fiskalizirani račun. A ako se plaća gotovinom onda ugostitelj može i ne otkucati račun i tako ne plaća porez. Turisti su laka meta jer na računu provjeravaju sve – osim fiskalizacije.¹⁰

Ponuda izgleda gotovo isto kao račun, no nedostaju joj neki bitni elementi poput **oznake načina plaćanja** (gotovina, kartica) te **jedinstveni identifikator računa** i **zaštitni kod izdavatelja** obveznika fiskalizacije, putem kojih svaki kupac može provjeriti je li račun doista fiskaliziran.¹¹

Slika 1. Primjeri računa.

Izvor: Matea Petričević

¹⁰ <http://radio1.hr/novi-trik-za-izbjegavanje-fiskalizacije-turisti-su-najlaksa-meta-na-racunu-ce-provjeriti-sve-osim-najvaznije-stvari/>

¹¹ <https://www.tportal.hr/biznis/clanak/kako-ugostitelji-varaju-drzavu-umjesto-racuna-turistima-daju-se-nefiskalizirane-ponude-a-kes-se-sprema-u-dzep-20190802>

Od 1. srpnja 2013. godine obveza fiskalizacije propisana je za sve obveznike fiskalizacije Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom.¹² Fiskalizacija ima 4 temeljna cilja:¹³

- spriječiti poreznu utaju
- unaprijediti postupke poreznog nadzora
- podizati razinu svijesti kupaca o važnosti uzimanja računa
- suzbijanje nelojalne konkurencije

3.1. Utaja poreza

Utaja poreza je neplaćanje zakonski utvrđenih poreza. Na primjer, ako se mora plaćati porez na prodaju gljiva, a netko iz bilo kojeg razloga proda manje gljiva, smatra se da je legalno izbjegao poreznu obvezu. Međutim ako je državi prijavio manju prodaju gljiva od one stvarne tada je utajio porez.

Porezna utaja nije nova pojava. Ona je stara gotovo kao i svijet. Još je grčki filozof Platon tvrdio: "U državi u kojoj postoji porez na dohodak častan će čovjek platiti veći porez od nečasnog čovjeka, iako su ostvarili isti dohodak". U novije vrijeme porezna utaja često je u središtu pažnje mnogih medija. Slavne ličnosti radi utaje poreza u domovini moraju se skrivati po raznim dalekim zemljama. Utajom se ne bave samo slavni i bogati već ona postaje vrlo raširen fenomen koji se rasprostire na gotovo sve slojeve u društvu. Postoje razni načini utaje poreza:¹⁴

- dvostruko vođenje poslovnih knjiga. Jedne se knjige pokazuju poreznim vlastima, a u drugima se bilježi stvarni promet
- rad na crno koji se plaća gotovinom, a čiji se iznosi ne unose u poreznu prijavu. Nije grijeh raditi honorarno i zaraditi dodatni prihod, no taj prihod valja prijaviti državi
- mnogi se poslovi ne plaćaju niti virmanom niti gotovinom, već se protunaknada daje u naturi ili protuuslugom. Između mnogih obrtnika često se čuje, na primjer, rečenica: "Popravi mi auto, ja ću tebi zato ostakliti prozore". Takve bi se transakcije trebale prijaviti poreznim vlastima i podlijeći plaćanju poreza

¹² Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom – NN 133/12, 115/16

¹³ <https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/Prezentacija%20Izvjescje%20o%20fiskalizaciji-2013godina.pdf>

¹⁴ <http://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/oporezivanje/305/izbjegavanje-i-utaja-poreza/306/>

Promet gotovinom je plaćanje za isporučene proizvode i obavljene usluge novčanicama. Smatraju se plaćanje gotovinom i plaćanje karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

3.2.Faze fiskalizacije

Provedba Zakona o fiskalizaciji prometa u gotovini je zbog velikog broja subjekata obuhvaćenih istom, tehničke pripreme provedenih u više faza. Tako su svi obvezni provoditi fiskalizaciju.

Od **1.1.2013.g.** veliki i srednji porezni obveznici koji **kao jednu od djelatnosti**, obavljaju djelatnost ugostiteljstva.

Od **1.4.2013.g.** obveznici koji **kao jednu od djelatnosti**, obavljaju djelatnost Trgovine te koji obavljaju djelatnost slobodnih zanimanja iz Zakona o porezu na dohodak.

Od **1.7.2013.g.** obveznici fiskalizacije koji nisu započeli fiskalizaciju u prethodnim fazama.

3.3. Postupak fiskalizacije izdavanja računa

Radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa, kada se izdaju računi koji se naplaćuju u gotovini obveznik je dužan izdavati račune koji sadrže Jedinstveni identifikator računa, dužan je dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost, dužan je izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja.

Elektronički naplatni uređaji moraju omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje elemenata računa te omogućiti vezu za elektroničku razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom.¹⁵ Za potrebe provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa podatak o poslovnim prostorima mora sadržavati ove podatke:

- OIB
- oznaku poslovnog prostora
- adresu poslovnog prostora
- tip poslovnog prostora
- vrstu djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru
- radno vrijeme i radne dane
- datum otvaranja poslovnog prostora
- datum zatvaranja poslovnog prostora i status poslovnog prostora

Oznaka poslovnog prostora mora biti označena na isti način kao što će se navoditi na samom računu u dijelu broja računa.

Podatak o adresi poslovnog prostora dostavlja se elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna (u nastavku: sustav ePorezna). Kao **tip poslovnog prostora** navodit će se način poslovanja internetska trgovina, pokretna trgovina i slično, ako se djelatnost obavlja na terenu. Obveznik fiskalizacije podatak o **vrsti djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru** dostavlja prema važećem šifrarniku. Podatak o **datumu zatvaranja poslovnog prostora** se dostavlja ako se poslovni prostor trajno zatvara.

¹⁵ https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx?id=gru656

3.4. Obveznici fiskalizacije i njihove obveze

Obveznici fiskalizacije dužni su provoditi postupak fiskalizacije u prometu gotovinom. Također dužni su prije početka izdavanja računa za promet u gotovini izvršiti sve radnje propisane ovim Zakonom za provedbu postupka fiskalizacije izdavanja računa, a neke od njih su:¹⁶

- kada se izdaju računi koji se naplaćuju u gotovini obveznik fiskalizacije dužan je izdavati račune koji sadrže Jedinstveni identifikator računa.
- obveznik fiskalizacije, dužan je dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost.
- Obveznik fiskalizacije dužan je izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja
- Elektronički naplatni uređaji moraju omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje elemenata računa te omogućiti vezu (internet) za elektroničku razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom.
- Obveznik fiskalizacije dužan je koristiti programsko rješenje koje će onemogućiti postupke kojima se izbjegava postupak fiskalizacije izdavanja računa.
- Obveznik fiskalizacije te proizvođač programskog rješenja odgovorni su za ispravnost programskog rješenja.

Obveznici fiskalizacije su definirani Zakonom, a u njih se ubrajaju fizičke osobe obveznici poreza na dohodak te pravne i fizičke osobe koje se smatraju obveznicima poreza na dobit.

¹⁶ https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx?id=pro1334

3.4.1. Fizičke osobe

Pod fizičkim osobama koji su obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti smatraju se one koje se bave:¹⁷

- obrtom
- djelatnostima slobodnih zanimanja
- djelatnostima poljoprivrede i šumarstva

Djelatnosti slobodnih zanimanja su profesionalne djelatnosti fizičkih osoba. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:¹⁸

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika, kao i druge slične djelatnosti, samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja, kao i druge slične djelatnosti
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost, kao i druge slične djelatnosti
- samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša

Kod djelatnosti poljoprivrede i šumarstva dohodak se utvrđuje kao razlika između primitka i izdataka na osnovi podataka iz propisanih poslovnih knjiga odnosno:

- ako je u prethodnoj godini ukupni primitak od obavljanja djelatnosti poljoprivrede i šumarstva veći od 35% iznosa propisanog za ulazak u sustav PDV-a
- ako je obveznik poreza na dohodak obveznik PDV-a
- ako se ostvaruju poticaji pod uvjetima što su propisani Zakonom

¹⁷ <https://repositorij.mev.hr/islandora/object/mev:105/preview>

¹⁸ <https://repositorij.mev.hr/islandora/object/mev:105/preview>

3.4.2. *Pravne osobe*

Pravne osobe poreza na dobit su:

- trgovačka društva
- tuzemne poslovne jedinice
- druge pravne osobe obveznici poreza na dobit koje gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka
- obveznici poreza na dobit

Ako obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, obveznici poreza na dobit su:

- tijela državne uprave, tijela područne samouprave, tijela lokalne samouprave, državne ustanove, ustanove jedinica područne samouprave
- vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva
- fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od obrta

Obveznici fiskalizacije su svi poduzetnici u RH. U provedbi fiskalizacije posebna pozornost se posvećuje poreznim obveznicima koji izdaju gotovinske račune.

Porezni obveznici koji provode fiskalizaciju dužni su od 1. srpnja 2017. godine postupak fiskalizacije izdavanja računa provoditi putem elektroničkih naplatnih uređaja sukladno Zakona. Izmjene koje stupaju na snagu 1. srpnja 2017. godine:

- briše se pojam „mali obveznik fiskalizacije“
- smanjuje se broj obveznika na koje se primjenjuje izuzeće od obveze fiskalizacije pri prodaji karata u putničkom prometu
- mijenja se način prijave podataka o poslovnim prostorima
- obavezna dostava podataka o proizvođaču programskog rješenja za provedbu postupka fiskalizacije

Slika 2. prikazuje da od 1. do 12. mjeseca 2013. godine raste broj obveznika. Najviše obveznika ima u 12 mjesecu i njih 75000 dok u 1. mjesecu ima samo 15000 obveznika.

Slika 2. Obveznici fiskalizacije u 2013. godini koji promet ostvaruju u gotovini

Izvor: <https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/Prezentacija%20Izvjescje%20o%20fiskalizaciji-2013godina.pdf>

Obveze svih obveznika se dijele u 3 skupine:

1. internim aktom propisati način poslovnih prostora s njihovim opisom. Interni akt se ne mora dostaviti u Poreznu upravu već mora biti u prostorima obveznika fiskalizacije
2. računi koje obveznici fiskalizacije ispostavljaju za isporučena dobra moraju sadržavati sve propisane elemente
3. u zatvorenom poslovnom prostoru na svakom naplatnom uređaju istaknuti obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi da kupac preuzme i zadrži izdani račun.

Prema odredbama Zakona porezni obveznici nisu obveznici fiskalizacije za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- prodaja karata
- naplata cestarine
- punjenje naftnim derivatima aviona na avio-servisima
- prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama
- prodaja robe ili usluga putem prodajnih automata

Prema odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, koji je na snazi do 1. srpnja 2013. godine, porezni obveznici koji nemaju obvezu izdavanja računa, a samim tim i obveze fiskalizacije:

- Računi se ne moraju ispostavljati kad se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, lutrije, sportske prognoze, maraka pri prodaji na tržnicama i otvorenim prostorima, prodaja karata u sredstvima javnog prijevoza i prodaja putem automata
- Tržnice i otvoreni prostori su mjesta koja gradska tijela svojom odlukom odrede kao tržnice na kojima se može trgovati

3.4.3. Obveza građana i potrošača

Prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom prodavatelj je obavezan izdati račun, a kupac ga je obavezan čuvati pri izlasku iz radnje. Također kupac je dužan na zahtjev ovlaštenog službenika Porezne uprave pokazati izdati račun. Svi građani mogu u roku 30 dana od dana izdavanja računa provjeriti je li njihov račun prijavljen Poreznoj upravi. Provjera je moguća samo za račune koji imaju zaštitni kod te se na ovaj način ne provjeravaju računi koji se prije upotrebe ovjeravaju pečatom i potpisom u Poreznoj upravi.¹⁹

¹⁹ <https://udruge.gov.hr/UserDocsImages/UserFiles/File/FiskalizacijaWEB%5B1%5D.pdf>

3.4.4. Interni akti

Svaki obveznik fiskalizacije dužan je donijeti interni akt u kojem će uvrstiti sve svoje poslovne prostore u kojima obavlja djelatnost po lokacijama i adresi, te im dodijeliti oznake. Obveznik fiskalizacije treba čuvati interne akte u poslovnim prostorijama. Porezna uprava kontrolira je li donesen interni akt.

Poslovni prostor je svaki zatvoreni ili otvoreni prostor, ali i svako pokretno mjesto (kombi i dostavna vozila) koji služi za obavljanje djelatnosti. Za provedbu fiskalizacije poslovnim prostorom može se smatrati više dijelova jednog poslovnog prostora u kojima se obavlja različita djelatnost. Poslovnim prostorom smatra se i prostor kojeg obveznik fiskalizacije radi potrebe obavljanja djelatnosti koristi samo povremeno za potrebe održavanja sajmova, seminara i sličnih djelatnosti. Obvezni podaci koje mora imati poslovni prostor:²⁰

- OIB obveznika fiskalizacije
- oznaka poslovnog prostora
- adresa poslovnog prostora
- radni dani i radno vrijeme,
- datum početka primjene važenja podataka

Ako obveznik fiskalizacije u poslovnom prostoru obavlja više djelatnosti dužan je navesti onu djelatnost u kojoj ostvaruje najveće prihode, a ostale djelatnosti koje obavlja u poslovnom prostoru navodi kao sporedne djelatnosti.

OIB - stalna je identifikacijska oznaka hrvatskih državljana i pravnih osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja se koristi u različitim službenim evidencijama. OIB se također dodjeljuje stranim fizičkim i pravnim osobama kod kojih je nastao povod za praćenje na području Republike Hrvatske. Osobni identifikacijski broj jedinstven je, nekazujući, nepromjenjiv i neponovljiv.

²⁰ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/FiskalizacijaWEB.pdf

3.5. Izmjene fiskalizacije u prometu gotovinom od 1. srpnja 2017. godine

Obveza fiskalizacije u prometu gotovinom u RH uvedena je 1. siječnja 2013. godine. U četiri godine uočene pojavnosti koje je trebalo izmijeniti i dopuniti Zakon. Nakon uvođenja fiskalizacije u prometu gotovinom doneseni su novi propisi te je odredbe Zakona bilo potrebno uskladiti s njima.

Izmjene Zakona su stupile na snagu 1. Siječnja 2017. godine. Od tog datuma podignut je prag za porezne obveznike kojima se porez na dohodak može utvrđivati u paušalnom iznosu te je proširen krug obveznika koji mogu utvrđivati porez na dohodak u paušalnom iznosu na porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost ugostiteljstva.

3.6. Postupak fiskalizacije u ugostiteljskoj djelatnosti

Ugostiteljstvo je djelatnost koja se bavi pružanjem usluga smještaja, hrane i pića. Ugostiteljske usluge se pružaju u uređenim objektima koje nazivamo ugostiteljski objekti. Pripremanje hrane i pića pripada području proizvodnih djelatnosti dok pružanje usluga smještaja pripada području uslužnih djelatnosti. Osnovna svrha ugostiteljstva je zadovoljavanje zahtjeva, želja i potreba potrošača.

Ugostiteljstvo u Hrvatskoj je veliko jer stvara uvjete za razvitak turizma te otvara radna mjesta. U ugostiteljskim objektima se uspostavlja komunikacija između različitih kulturnih okruženja. Osnovna funkcija ugostiteljstva je pružanje usluga potrošačima u opremljenim objektima. Poslovnim organizacijama je cilj da ostvare veću dobit.

Obveznici fiskalizacije moraju provoditi postupak fiskalizacije izdavanja računa. Postupak obuhvaća: ²¹

- prilagodbu sadržaja računa
- donošenje internog akta
- način numeriranja
- isticanje upozoravajuće naljepnice uzmi/izdaj račun

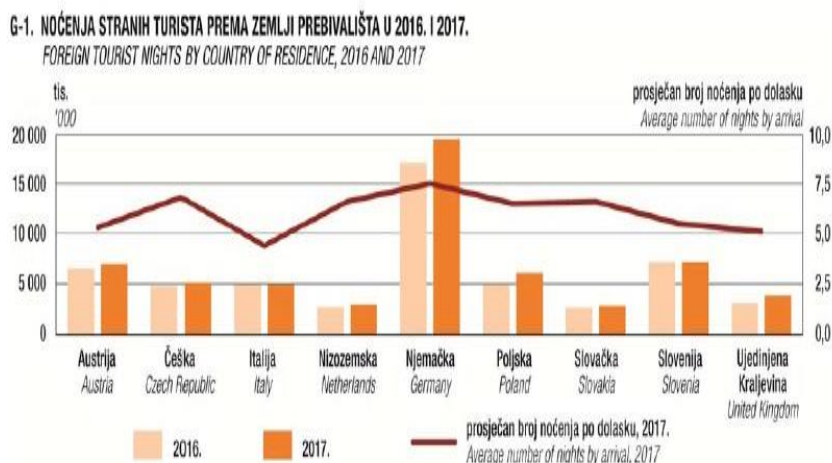
²¹ <https://repositorij.mev.hr/islandora/object/mev:105/preview>

3.7. Statistički podaci turističko ugostiteljske djelatnosti

U 2017. došla su 17,4 milijuna turista koji su ostvarili 86,2 milijuna noćenja u turističkim smještajnim objektima u Hrvatskoj. U 2017. u odnosu na 2016. ostvareno je 13% više dolazaka i 11% više noćenja turista, konačni su podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS) za 2017. godinu

U strukturi ukupno ostvarenih dolazaka turista 89% čine dolasci stranih turista, a 11% dolasci domaćih turista. U 2017. u odnosu na 2016. došlo je 5% više domaćih turista, a 14% više stranih. U strukturi ukupno ostvarenih noćenja, 93% ostvarili su strani turisti, a 7% domaći. U 2017. u odnosu na 2016. domaći turisti ostvarili su 3% više noćenja, a strani 11% više. Turisti u dobnoj skupini od 25 do 34 godine ostvarili su najviše noćenja i to 779 tisuća.

Turisti iz Njemačke ostvarili su najviše noćenja u 2017. i to 19,5 milijuna. U prosjeku su ostvarili 8 noćenja po dolasku. Slijede noćenja turista iz Slovenije i Austrije (svaka po 9%), Poljske (8%), Češke i Italije (svaka po 6%), Ujedinjene Kraljevine (5%), Nizozemske, Mađarske i Slovačke (svaka po 4%), što je ukupno 79%. Turisti iz ostalih zemalja ostvarili su 21% noćenja.

Slika 3. Dolasci i noćenja u 2017.

Izvor: <http://hrturizam.hr/dzs-dolasci-nocenja-u-2017/>

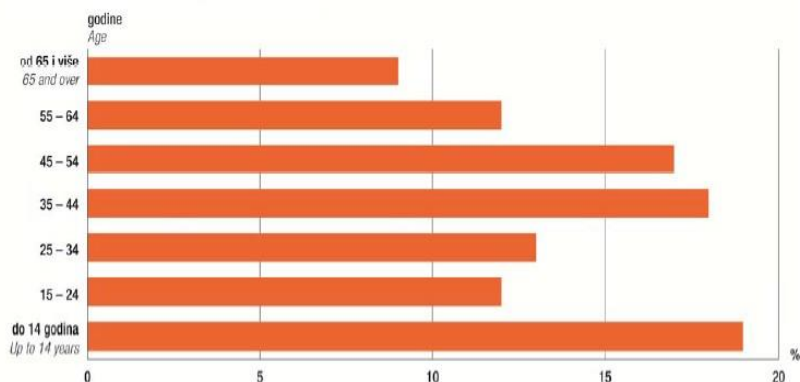
Najviše noćenja turista u 2017. ostvarila je Istarska županija, i to 25 milijuna noćenja, što je 29% ukupno ostvarenih noćenja. Turisti su u prosjeku ostvarili 6 noćenja po dolasku. Slijede noćenja ostvarena u Splitsko-dalmatinskoj županiji (19%), u Primorsko-goranskoj (17%), u Zadarskoj (11%), u Dubrovačko neretvanskoj (9%) i Šibensko-kninskoj županiji (6%), što je ukupno 91%. U svim navedenim županijama zabilježen je porast i dolazaka i noćenja turista.

Domaći turisti najviše noćenja ostvarili su u Gradu Zagrebu, Crikvenici, Malom Lošinj, Vodicama, Šibeniku, Dubrovniku, Opatiji te u Biogradu na Moru, što je 26% od ukupno ostvarenih noćenja domaćih turista.

Strani turisti najviše noćenja ostvarili su u Dubrovniku, Rovinju, Poreču, Medulinu, Umagu, Splitu, Gradu Zagrebu te u Puli, što je 26% od ukupno ostvarenih noćenja stranih turista.²²

Na slici 4 se vidi da u 2017. najviše noćenja ostvarili su turisti koji imaju do 14 godina i to 16 milijuna noćenja. Slijede turisti od 35 do 44 godine s ostvarenih 15 milijuna noćenja.

G-3. STRUKTURA NOĆENJA TURISTA PREMA DOBNIM SKUPINAMA U 2017.
STRUCTURE OF TOURIST NIGHTS, BY AGE GROUPS, 2017

Slika 4. Dolasci i noćenja u 2017.

Izvor: <http://hrturizam.hr/dzs-dolasci-nocenja-u-2017/>

²² <http://hrturizam.hr/dzs-dolasci-nocenja-u-2017/>

3.8.Fiskalizacija u ugostiteljstvu

Sustav fiskalizacije Porezne uprave trenutno je zapravo jedini službeni statistički pokazatelj kretanja prometa u ugostiteljskoj djelatnosti.²³

U ugostiteljstvu je 2017. godine iznos fiskaliziranih računa porastao u odnosu na isto 2016. godinu dok je broj izdanih računa pao doznaje se iz Porezne uprave. Kako se iz Porezne uprave ističe pad broja izdanih (fiskalnih) računa 2017. godine zaključuje se da se sve više računa izdaje na jednom mjestu. Iako se radi o manjem broju izdanih računa podaci iz sustava fiskalizacije pokazuju rast iznosa fiskaliziranih računa 2017. godine u odnosu na prošlu godinu. To znači i porast prometa u ugostiteljstvu.

3.8.1. Porasti iznosa fiskaliziranih računa u segmentu smještaja i segmentu usluživanja

Porezna uprava dostavila je podatke za prva četiri mjeseca 2017. godine posebno za segment smještaja i posebno za pripremu i usluživanje hrane i pića.

U segmentu smještaja ostvaren je iznos od 913,5 milijuna kuna, a fiskaliziranih računa bilo je oko 5,3 milijuna. Time su ostvareni porasti od 22,2% kod iznosa računa i od gotovo 11 posto s brojem računa u odnosu na prva četiri mjeseca prošle godine.

U segmentu djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića 2017. godine je u četiri mjeseca iznos fiskaliziranih računa bio gotovo 3 milijarde kuna ili 8,3 posto veći nego u isto vrijeme 2016., uz gotovo 101,3 milijuna izdanih računa, što je 1,8 posto manje. U ugostiteljstvu 2016. iznos fiskaliziranih računa je veći od 21,2 milijarde kuna.

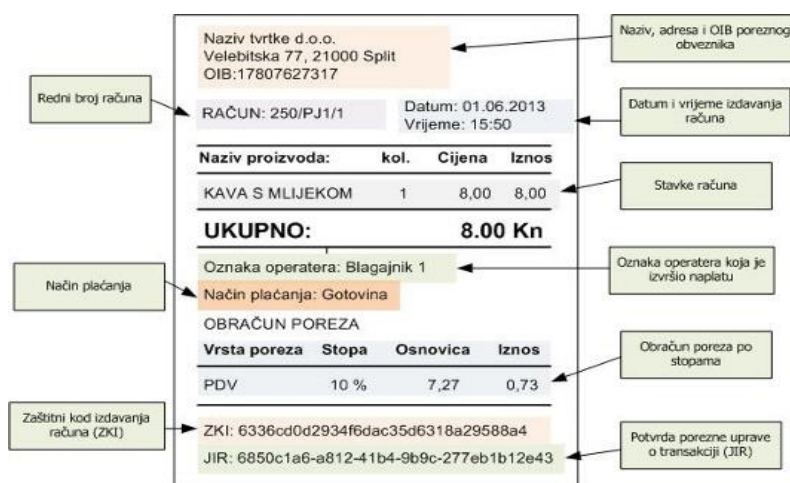
²³ <http://www.poslovni.hr/hrvatska/kazu-da-propadaju-ali-statistika-nije-na-njihovoj-strani-ugostitelji-izdali-gotovo-4-milijarde-kuna-fiskalnih-racuna-327754>

Osim za 2017. godinu, iz Porezne uprave iznose podatke iz sustava fiskalizacije za djelatnost pružanja smještaja te pripremu i usluživanje hrane za prošlu godinu, po kojima je iznos fiskaliziranih računa bio ukupno veći od 21,2 milijarde kuna uz 409,3 milijuna izdanih fiskaliziranih računa. Većano uz strukturu tog prometa u ugostiteljskoj djelatnosti u segmentu smještaja iznos fiskaliziranih računa bio je 8 milijardi kuna dok je izdanih fiskaliziranih računa bilo 35,4 milijuna.

U segmentu pripreme te usluživanja hrane i pića izdanih fiskaliziranih računa 2016. je bio 374 milijuna dok je njihov iznos dosegao gotovo 13,4 milijarde kuna.²⁴

3.9. Fiskalizirani računi

Za potrebe fiskalizacije pod pojmom „gotovina“ podrazumijeva se plaćanje novčanicama ili kovanicama. Prijedlogom Zakona o fiskalizaciji propisuju se i dodatni elementi koje svaki račun mora sadržavati (**vrijeme i sat izdavanja, oznaka operatera na naplatnom uređaju, oznaka načina plaćanja, JIR i ZKI**).²⁵

Slika 5. Fiskalizacija

Izvor: <http://www.komplet.hr/index.php/fiskalizacija/24-fiskalizacija>

²⁴<http://www.poslojni.hr/hrvatska/kazu-da-propadaju-ali-statistika-nije-na-njihovoj-strani-ugostitelji-izdali-gotovo-4-milijarde-kuna-fiskalnih-racuna-327754>

²⁵ <http://www.komplet.hr/index.php/fiskalizacija/24-fiskalizacija>

Račun iz jednog dubrovačkog kafića , na kojem se vidi da je cijena cappuccina 31 kunu, a Coca-Cole 33 kune, postao je predmet rasprave među Hrvatima na Facebooku, a vijest su objavili i tamošnji mediji.

Sifra	Naziv artikla	Količina	Cijena	Mjera	Iznos
000004	Cappuccino	1,00	31,00	Kom	31,00
000017	Coca cola 0,25	1,00	33,00	Kom	33,00
000022	Sprite 0,25	1,00	33,00	Kom	33,00
000002	Macchiato veliki	2,00	26,00	Kom	52,00
000031	Gazirana voda 0,25	1,00	28,00	Kom	28,00
Ukupno Kn					177,00

Slika 6. Račun iz Dubrovačkog kafića

Izvor: <https://www.klix.ba/vijesti/regija/pogledajte-racun-iz-dubrovackog-kafica-je-li-ovo-preskupo/130731039>

Račun u sustavu fiskalizacije

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak porezni obveznik je dužan ispostaviti račun za svaku isporuku i obavljenju uslugu, i to najmanje u dva primjerka, od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi kao isprava za knjiženje. Račun mora sadržavati:

- podatke o izdavatelju (naziv radnje, adresu i osobni identifikacijski broj vlasnika),
- nadnevku izdavanja računa,
- broju računa,
- nazivu robe ili usluge,
- jediničnoj cijeni i
- ukupnom iznosu računa

RAČUN BROJ: <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="PP1"/> <input type="text" value="1"/>				
JIR: <input type="text"/>				
Nadnevak i vrijeme izdavanja računa (sat i minuta): 1. 07. 2013. 11:1				
PRODAVATELJ (ISPORUČITELJ)				
Naziv - ime i prezime: NADA HORVAT				
OIB: <input type="text" value="111101115231"/>			Telefon: <input type="text" value="77 111 11"/>	
Adresa: mjesto, ulica i kbr.: Zagreb, A.M. Držića 10				
NAZIV DOBRA - USLUGE	Količina	Jed. mjere	Cijena	Zbrojni iznos naknade
Šišanje	1		50,00	50,00
Način plaćanja: novčanice				
Cenaka načina plaćanja			UKUPNO	50,00
Narodne novine d.d., Zagreb – (1) 090619 Oznaka za narudžbu: UT-R-410		OIB operatera:	Serijski broj knjige:	
		<input type="text" value="BLAGAJNIK1"/>	<input type="text" value="0031527"/>	

Slika 7. Račun u sustavu fiskalizacije

Izvor: <https://www.arhitekti-hka.hr/hr/poslovanje/racun-u-sustavu-fiskalizacije,714.html>

3.10. Izlazni račun za turističke agencije

Turističke agencije za dio djelatnosti primjenjuje redovni postupak, a za dio posebni postupak oporezivanja. Redovni postupak znači obračun poreza na dodanu vrijednost na ukupnu naknadu koja se naplaćuje od korisnika usluge uz korištenje pretporeza po ulaznim računima, dok posebni postupak znači obračun PDV-a samo na maržu.

Organizacija d.o.o.

Zagrebačka 1
 10000 Zagreb
 OIB: xxxxxxxxxxxx
 IBAN: HRxxxxxxxxxxxx

Kupac 2 d.o.o.
 5

10000 Zagreb

Identifikacijski broj:

RAČUN

Broj: **60-01-1**
Mjesto: Zagreb
Referenca: 00 201860
Datum: 04.10.2018 9:00
Izvršeno: 04.10.2018
Dospijeće: 19.10.2018
Osnova za izdavanje:

Vrsta robe odnosno usluga

Jednodnevni izlet na Plitvička jezera
 Ručak u restoranu u Zagrebu

Za plaćanje HRK:

500,00

Način plaćanja: Transakcijski račun
 Blagajnik: (2) Djelatnik 3

Slika 8. Izlazni račun turističke agencije

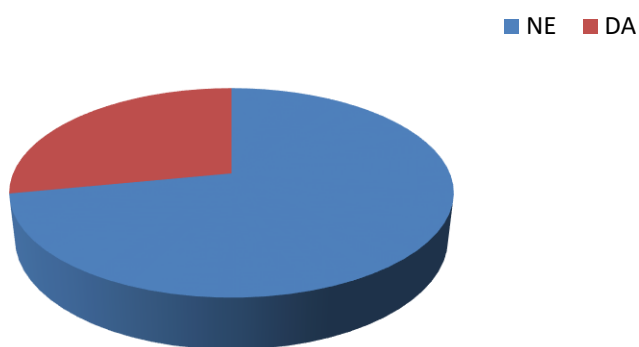
Izvor: <http://help.minimax.si/hr/izdani-racun-za-turisticke-agencije>

3.11. Mišljenje građana o fiskalizaciji

Na kraju samog rada se zaključuje da je mišljenje građana važno za provođenje fiskalizacije koje se provodi raznim anketama o fiskalizaciji. Anketirano je njih 20 i time se saznalo što oni zapravo znaju o fiskalizaciji i njenom uvođenju te je li je prihvaćaju.

1. Podržavate li se uvođenje fiskalizacije?

Slika 9 prikazuje da 28% podržava fiskalizaciju dok ostalih 72% je ne podržava.

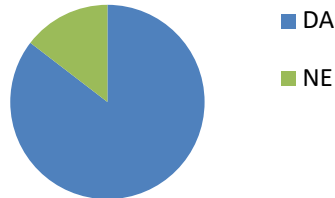
Slika 9. Uvođenje fiskalizacije

Izvor: Matea Petričević, prikaz uvođenja fiskalizacije:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScR1H22K7wfvXVtp1TOBezeRdoT7F1LHiu5p72ITzRnJeC17w/viewform>

2. Uzimate li fiskalni račun?

Slika 10 pokazuje da najviše ljudi uzimaju račun sa blagajne u istoj mjeri kao i prije uvođenja fiskalizacije dok ostali to rade rjeđe.

Slika 10. Fiskalni računi

Izvor: Matea Petričević, prikaz uvođenja fiskalizacije

Na temelju ovih podataka se može zaključiti da građani ne podržavaju fiskalizaciju jer bi svatko htio platiti što manje poreza. Puno njih uzima račune na uvid radi sigurne kupovine te da ne bi došlo do posljedice „bez računa se ne računa“.

4. ZAKLJUČAK

Porezni nadzor organiziran je na nivou Središnjeg ureda i u područnim uredima.²⁶ Može se obavljati kod svih poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu dokazima bitnim za oporezivanje. Sudionici poreznog nadzora su **Porezna uprava** i **porezni obveznici** čija se prava i obveze rješavaju u poreznom nadzoru. Porezni nadzor obavljaju porezni revizori, porezni inspektori i drugi državni službenici ovlašteni za njegovu provedbu. Porezni nadzor može trajati od nekoliko dana pa do više mjeseci ovisno o veličini poreznog obveznika, vrsti i broju poreza koji se nadziru, razdoblju oporezivanja i sl. Predmet može biti provjera jedne ili više vrsta poreza u jednom ili više razdoblja oporezivanja, provjera činjenica koje nisu u vezi s djelatnošću kod poduzetnika fizičkih osoba te provjera odnosa između vlasnika društva i društva kod trgovačkih društava. Porezni nadzor se može obavljati za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje porezne obveze. Porezni nadzor se ne može obavljati za razdoblja koja su bila obuhvaćena nadzorom nekog poreznog tijela. Započinje slanjem obavijesti koja mora biti dostavljena najkasnije 8 dana prije početka poreznog nadzora osim, ako bi se time ugrozila svrha poreznog nadzora obavijest se predaje poreznom obvezniku. Prije završetka poreznog nadzora i sastavljanja zapisnika obavlja se zaključni razgovor s poreznim obveznikom o pravnim ocjenama i zaključci te se o tome sastavljaju zabilješke. Zaključni se razgovor ne obavlja ako se ne utvrde nepravilnosti i ako porezni obveznik izbjegava razgovor.

Fiskalizacija podrazumijeva skup mjera koju provode obveznici fiskalizacije kako bi se omogućio nadzor nad ostvarenim prometom u gotovini. Radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa, kada se izdaju računi koji se naplaćuju u gotovini obveznik je dužan izdavati račune koji sadrže Jedinstveni identifikator računa, dužan je dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost, dužan je izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja. Obveznici fiskalizacije dužni su provoditi postupak fiskalizacije u prometu gotovinom.

Mišljenja sam da bi se trebao postrožiti nadzor fiskalizacije jer većina ugostitelja „varaju“ državu tako što izdaju račune s iznosom kojega treba platiti, a na kojem nema ni imena obrta, njegove adrese, OIB-a ni kodova za fiskalizaciju. Svakako mislim da bi svi građani bez obzira kakav „račun“ dobili trebali obratiti pažnju na oznake koje trebaju biti na pravom računu.

²⁶ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

5. SAŽETAK

Porezni nadzor organiziran je na nivou Središnjeg ureda i u područnim uredima.²⁷ Može se obavljati kod svih poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu dokazima bitnim za oporezivanje.

Porezna uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija čija je temeljna zadaća primjena poreznih propisa i propisa o prikupljanju doprinosa. Djeluje pod nazivom: Ministarstvo financija, Porezna uprava. Može obavljati poslove evidentiranja, utvrđivanja, nadzora, naplate i ovrhe prihoda jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i drugih javnih davanja.²⁸

Porezni obveznik je svaka fizička ili pravna osoba koja je na temelju zakona dužna platiti porez. Međutim, utvrđivanje osobe poreznog obveznika je u teoriji i praksi značajan problem. Temeljno pitanje je da li za poreznog obveznika odabrati pojedinca ili obitelj.²⁹

Fiskalizacija podrazumijeva skup mjera koju provode obveznici fiskalizacije kako bi se omogućio nadzor nad ostvarenim prometom u gotovini. Od 1. srpnja 2013. godine obveza fiskalizacije propisana je za sve obveznike fiskalizacije.³⁰ Fiskalizacija ima 4 temeljna cilja:³¹

Promet gotovinom je plaćanje za obavljene usluge novčanicama koje se smatraju karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

Obveznici fiskalizacije su definirani Zakonom, a u njih se ubrajaju:

- fizičke osobe obveznici poreza na dohodak
- pravne i fizičke osobe koje se smatraju obveznicima poreza na dobit

²⁷ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf

²⁸ <http://www.mfin.hr/hr/porezna-uprava>

²⁹ https://hr.wikipedia.org/wiki/Porezni_obveznik

³⁰ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/FiskalizacijaWEB.pdf

³¹ <https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/Prezentacija%20Izvjescje%20o%20fiskalizaciji-2013godina.pdf>

6. SUMMARY

Tax monitoring is organized at the level of the Central Office and in the regional offices. It can be done with all taxpayers and other persons with evidence of taxation essential.

Tax Administration is an administrative organization within the Ministry of Finance, whose main task is the application of tax regulations and regulations on the collection of contributions. It acts under the name: Ministry of Finance, Tax Administration. It can perform the tasks of recording, determining, controlling, collecting and enforcing revenue from local and regional self-government units as well as other public grants.

A taxpayer is any natural or legal person who is obliged to pay tax on the basis of the law. However, determining the taxpayer's personality is a significant problem in theory and practice. The basic question is whether a taxpayer is to choose an individual or a family.

Fiscalization implies a set of measures implemented by taxpayer taxpayers to enable oversight over cash flows. From 1 July 2013, the obligation of fiscalization is prescribed for all taxpayers. Fiscalization has four fundamental goals:

Traffic is a cash payment for services provided by banknotes, cards, checks or other similar payment methods, except payment to a bank account transaction, unless otherwise provided for by this Act.

Taxpayers are defined by the Law, and include:

- physical persons are income tax payers
- legal and natural persons who are considered taxpayers

7. LITERATURA

1. Billy, čist račun duga ljubav, fiskalizacija od 1.7.2017.:
https://www.billy.hr/fiskalizacija-od-1-7-2017/?gclid=CjwKCAjw39reBRBJEiwAO1m0OcDQPWcbV06-EFVizSlAcT80fngwQ61DhJCXR1FpmmZRJPPE5_EM7BoCQA4QAvD_BwE
2. Hrvatska komora: <https://www.arhitekti-hka.hr/hr/poslovanje/racun-u-sustavu-fiskalizacije,714.html>
3. Kesner-Škreb, M. (1995): Financijska praksa, institut za javne financije:
<http://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/pojmovnik-javnih-financija/15/oporezivanje/305/izbjegavanje-i-utaja-poreza/306/>
4. Klix: <https://www.klix.ba/vijesti/regija/pogledajte-racun-iz-dubrovackog-kafica-je-li-ovo-preskupo/130731039>
5. Komplet sistem: <http://www.komplet.hr/index.php/fiskalizacija/24-fiskalizacija>
6. Minimax: <http://help.minimax.si/hr/izdani-racun-za-turisticke-agencije>
7. Ministarstvo financija: <http://www.mfin.hr/hr/porezna-uprava>
8. Ministarstvo financija, Porezna uprava:
<http://www.rrif.hr/dok/preuzimanje/fiskalizacija2012.pdf>
9. Ministarstvo financija, Porezni nadzor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Nadzor_2011.pdf
10. Poslovni dnevnik: <http://www.poslovni.hr/hrvatska/kazu-da-propadaju-ali-statistika-nije-na-njihovoj-strani-ugostitelji-izdali-gotovo-4-milijarde-kuna-fiskalnih-racuna-327754>
11. Rihelj, G. (2017): dolasci i noćenja: <http://hrturizam.hr/dzs-dolasci-nocenja-u-2017/>
12. Romančuk, T., Andreja Jakšić (2017): Promjene u fiskalizaciji u prometu gotovinom od 1. srpnja 2017. godine: <http://www.mjenjacnica.com/download/Fiskalizacija%20-%2001.07.2017.pdf>
13. Turistički news portal: <http://hrturizam.hr/od-01-srpnja-na-snagu-stupa-zakon-o-fiskalizaciji-u-prometu-gotovinom/>
14. https://hr.wikipedia.org/wiki/Porezni_obveznik

8. PROPISI

1. Izvješće o provedbi fiskalizacije u 2013. Godini, (2013): <https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/Prezentacija%20Izvjescje%20o%20fiskalizaciji-2013godina.pdf>
2. Narodne novine, (2012): <https://narodne>
3. Narodne novine, (2016): <https://www.zakon.hr/z/548/Zakon-o-fiskalizaciji-u-prometu-gotovinom>
4. Porezni nadzor, Porezni vjesnik, Zagreb, (7a) 2011, str. 27-28